

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Iacobo interciso clxx

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancto

occiderēt a dijs suis nil penitus obtinerēt. Appre-
hendētes igit saturninū nolentē sacrificare ad pe-
des tauri ligauerūt. cuiq; stimulis agitātes a sum-
ma arce p gradus capitolij precipitauerūt. Sicq;
capite fracto et cerebro excusso. martiriū feliciter
cōsummauit. Cuius corp⁹ due femine rapiētes in
p̄fundo loco ppter metum gentiliū condiderunt.
Qd̄ postea successores eius ad locū reuerentiores
transulerunt. Fuit et alius saturninus quē romē
p̄fectus diu in carcere macerati in eculeum leuari
et neruis fustibus et scorpionib⁹ cedi fecit. De ide
lateribus adustus de postū de eculeo decollari pre-
cepit. circa annos dñi. cclxxxvij. sub maximiano.
Fuit et alius saturnin⁹ apud africā frater sancti
satiri. q̄ cui⁹ p̄dicto fratre suo et reuocato. et felicitas
te sorore dicti reuocati. necnō et cū p̄petua genere
nobilis martiriū passus est. Quoz passio alio tpe pō-
tissimum recolitur. Cum ergo p̄consul eis dixisset
vt ydolis imolarēt. et illi nullatenus assentirēt. in
carcerē missi sunt. Qd̄ vidēs parer p̄petue. ad car-
cerem flens cucurrit dicēs. filia quid fecisti. de bo-
nestati genus tuū? Nunq̄ aliquis de genere tuo i
carcerem missus fuit. Cum autē audisset q̄ xp̄iana
esset. in eam impetu cū digitis ad oculos irruit. et
ei oculos eruere voluit. et exclamās egressus est.
Udidit autē beata p̄petua huiusmodi visionē. quā
in crastino socijs enarrauit dicēs. Uidi scalā aureā
mirabili altitudine vsq; ad celū erectā q̄ adeo an-
gusta erat. vt nō nisi vnus et paru⁹ ascendere po-
terat. In dextera vero et leua. erant fixi cultri et

Saturnino

gladij ferrei limati et exacuti. ita vt ascendens cir-
ca vel infra se nullatenus respicere poterat sed sp̄
ad celum eū erectū stare oportebat. Sub ea dia:co
teterrim⁹ et ingētis forme iacebat: et pre timore q̄
libet ascēdere formidabat. Uidi etiā satirū p̄ eam
ascendentē vsq; sursum et respicientē ad nos et di-
centē. Ne timeatis hunc draconē: sed securi ascē-
dite vt mecū esse possitis. Hec audiētes oēs grās
egerunt: q; se vocatos ad martiriū cognouerunt.
Presentati igitur iudici cū sacrificare nolēt
fecit saturninū cum alijs viris a mulieribus sepa-
rari. et dixit felicitati. Habes virum? Et illa. Ha-
beo. sed p̄emno. Cui ille. Misere tui puella vt
vias. maxime cū infantem in utero habeas. Ad
quem ait. fac de me quicquid vis: q; ad volunta-
tem tuā nunq̄ me trahere valebis. Parētes autē
beate p̄petue cū viro accurrētes: infantem par-
uulum beate p̄petue qui adhuc lactabatur ad-
duxerūt. Et videns eam pater stantem ante p̄fe-
ctū: cadens in facie dixit. filia mea dulcissima mi-
serere mei. et hui⁹ mestissime m̄ris tue. et hui⁹ mis-
errimi viri tui q̄ post te viuere nō valebit. Per-
petua vero immobilis stabat. Tūc pater filiū ad
collū ei⁹ iactauit. et ipse et m̄r et marit⁹ eius man⁹
tenētes et flentes osculabātur eam dicētes. Mi-
sereri n̄ri filia et viue nobiscū. At illa. p̄iētes par-
uulū. et illos repellens ait. Discedite a me inimici
dei mei q; nō noui vos. Videns vero p̄fectus eoz
pstantias diuissime verberatos in carcere posuit.
Sancti vero dū plurimū mesti essent de felicitate:
que octo iam mensib⁹ p̄gnans erat: p̄ ea orauerūt
et dolores partus subito in eā irruerūt. peperitq;
filium viuū. Quidā vero de custodib⁹ dixit ad eā.
Quid facies cum ante p̄fectū veneris si nūc tam
grauiter cruciaris? Rēdit felicitas. Dic ego p̄ me
patior. ibi pro me deus patietur. Extracti igitur
de carcere. ligatis post tergū manibus et nudatis
natibus p̄ plateas ducūtur. Et dimissis bestijs. sa-
tirus et p̄petua a leonib⁹ deuorātur. reuocat⁹ et
felicitas a leopardis comedūtur. Beatus vero sa-
turnin⁹ gladio capite trūcatur. Circa annos dñi.
cclvi. sub valeriano et galieno imperatoribus.

De sancto iacobo interciso.

clxx

Iacobus martir. cognomento intercisus.
nobilis genere sed fide nobilitor. ex regi-
one persarū et ciuitate elape oriūduus fuit
Dic ex christianissimis parētib⁹ ortus est: et vro-
rem christianissimam habuit. Erat quoq; notissi-
mus regi persarū. et inter optimates primus.

De sancto Jacobo Interciso

Accidit aut̄ vt a principe nimio amore seducere-
tur. et ad colendū ydola slecteretur. Hec aut̄ ma-
ter et vxor audientes prius sibi scripserūt dicētes
Obediendo mortali deseruisti eū qui vita est. pla-
cendo future cito putredini deseruisti sempiternū
odorē. veritate in mendaciū commutasti. et mor-
tali obtemperās viuoz ac mortuoz iudicem reli-
quisti. Noueris igitur nos amodo a te futuras ex-
traneas. nec tecū decerero aliquaten⁹ moraturas
Cū aut̄ has lras iacob⁹ legisset. amare flens ait.
Si mar̄ mea que me genuit. et vxor mea a me ex-
trance facte sunt quantomagis a me extrane⁹ fa-
ctus est deus me⁹? Cū ergo p̄ errore suo se plurimū
afflixisset. nūci⁹ venit ad principē qui diceret
iacobū christianū esse. Quē princeps aduocās ait
Dic mihi si nazaren⁹ es? Cui iacob⁹. Etiam nazā-
renus sum. Et ille. Ergo magus es? Cui iacob⁹.
Absit a me magū esse. Cum ergo ei multa suppli-
cia minaret. Dixit iacob⁹. Non me pturbāt mine-
tue: q̄ tanq̄ vērus flans sup petrá furor tu⁹ aures
meas cito pertransit. Cui princeps. Noli impru-
denter agere: ne graui morte pereas. Cui iacob⁹
Ho: nō mors sed somnus poti⁹ est dicendum. cum
post modicū resurrectio tribuatur. Cui princeps.
Non te seducāt nazareni dicentes mortē esse som-
num: q̄ magni imperatores timent eam. Cui ia-
cobus. Nos mortē nō timem⁹: q̄ de morte ad vi-
tam transire speramus. Tunc princeps de filio
amicoz hanc sup iacobū tulit sententiā: vt ad ter-
rore alioz membratim iacob⁹ puniatur. Cū aut̄

quidam ex compassione sup eum flerent. Ille ait.
Nolite super me flere: sed super vos ipsos plangis-
te: q̄ ego ad vitam pergo. et vobis supplicia eter-
na debētur. Tunc carnifices pollicem manus ei⁹
dextre absciderūt. Et exclamans iacobus ait. Sus-
berato: nazarene suscipe raram arboris misēdie
tue. Nam a cultore vinee sarmentū absciditur vi-
tis: vt potius germinet et vberius conoectur. Cui
carnifex. Si assentire vis. adbuca tibi parco at me-
dicamentū adhibeo. Cui iacobus. Nonne prospe-
xisti spiritū vitis: q̄ cum amputārur sarmenta. il-
le nodus qui remanet in suo tpe cum terra cale-
scere incipit per singula abscisionis loca produ-
cit germina. Si ergo vitis puratur vicissitudine
temporis vt germinet. quantomagis fidelis ho-
mo qui in vera vite xp̄o compactus est? Tūc acce-
dens carnifex scdm abscidit digitū. Beat⁹ aut̄ ia-
cobus dixit. Suscipe duos ramos quos plantauit
dextera tua dñe. Abscidit et terciū. Et dixit iaco-
bus. De triplici tēptatione liberatus benedicam
patri et filio et spiritui sancto. Et cū tribus ereptis
de camino pueris p̄fitebor tibi dñe. et i choro mar-
tirum psallā nomini tuo xp̄e. Abscisus est et quar-
tus. Et iacobus dixit. Prorector filioz israel q̄ in
quarta benedictiōe pronūciatus es. suscipe a ser-
uo tuo p̄fessionē quarti digiti tanq̄ in iuda bene-
dicti. Absciso quinto digito dixit. Completum est
gaudium meū. Tunc carnifices dixerūt ei. Parce
iam nūc anie tue ne pereas. nec p̄tristeris si vnaz
manū amiseris qm̄ multi sunt vnaz manū tm̄ ha-
bentes. et multis diuitijs et honoribus abundan-
tes. Beatus iacobus dixit. Quā pastores incipiūt
pecora tondere. nunquid dextrum tm̄ vellus aufe-
runt et sinistrū dimitūt. Si ergo pecus quod ani-
mal brutum est totum vult vel us amittere. quan-
tomagis et ego homo rationalis nō dedignabor
pro deo occidi. Accedentes igitur impij ad sinis-
tram manū. digitū minimū exacerūt. Et iacob⁹
dixit. Tu dñe cum magn⁹ esses: minim⁹ et paruus
p̄ nobis fieri voluisti. et idcirco reddo tibi corpus
et animā quā creasti. et p̄ proprio sanguine tuo redē-
misti. Abscidit et septimus digit⁹. et ait. Septies
in die laudem dixi dño. Abscidit octau⁹. et dixit.
Octauo die circūcisus est iesus et hebreus circūci-
dit octauo die vt transeat ad legales ceremonias
et mens serui tui dñe trāscat ab his in circūcisus. et
conquinatū habētibus prepuciū: vt veniā et p̄pi-
ciam faciem tuam dñe. In die. etiā nonus digit⁹
et ait. Hora nona tradidit xps in cruce sp̄m. Unde
et ego dñe in dolore nomi digiti tibi p̄fiteor. et gra-

tias ago. Inciditur dicimus: et ait. Decim^o numerus est in preceptis. et iota prima littera est nominis ihesu christi. **T**unc quidam de astantibus dixerunt. O dilectissime quondam noster: profiteri tamen coram consule ut vivere valeas. Licet enim abscise sunt manus tue. sunt tamen peritissimi medici qui tuis doloribus valeant subuenire. Quibus iacobus dixit. Absit a me huiusmodi nephanda simulatio. Nemo enim mitens manus suas ad aratrum. et respiciens retro. aptus est regno dei. Tunc indignati carnifices accesserunt. et pollicem pedis dextere absciderunt. Et iacobus dixit. Pro christi perforatus est et sanguis exiit. Absciditur secundus pedis digitus. et ait. Magna mercedis dies hec est pro omnibus diebus. hodie quippe ad deum forte peruersus ibo. Absciderunt et tertium et ante ipsum proiecerunt. Et subridens iacobus dixit. Uade tercio digite ad socios tuos. et quem admodum granum tritici multum fructum affert. ita et tu in nouissimis diebus cum sociis tuis requiesces. Absciditur quartus. et ait. Quare tristis es anima mea. et quare turbas me. Spero in deo quoniam adhuc profitebor illi salutare vultus mei: et deus meus. Absciditur quintus. et ait. Nunc incipiam dicere ad dominum quoniam dignum me fecit socium seruis suis. Tunc accedentes ad pedem sinistrius digitum paruum absciderunt. Et dixit iacobus. Digite parue confortare: quoniam magnus et paruus unam habent resurrectionem. Capillus capitis non prohibet. quoniam omnia a sociis tuis minime separaberis. Absciditur secundus. Et iacobus ait. Destruite veterem domum: quoniam splendidior paraf. Absciditur tertius. et ait iacobus. Tons omnia: firmatur incus. Absciditur quartus. et ait. Conforta me deus veritatis. quoniam in te confidit anima mea. et in umbra alarum tuarum sperabo. donec transierit iniquitas. Absciditur et quintus. et ait iacobus. Ecce me tibi domine immolo vices. Tunc accedentes pedem dextrum absciderunt. Et dixit iacobus. Nunc offeram munus celesti regi: pro cuius amore hec patior. Absciderunt et pedem sinistrius. Et beatus iacobus dixit. Tu es qui facis mirabilia. exaudi me domine et salua me. Absciderunt dextram manum. et ait. Misere tue domine adiuuent me. Ad sinistram ait. Tu es deus qui facis mirabilia. Absciderunt dextrum brachium. et ait. Lauda anima mea dominum: laudabo dominum in vita mea: psallam deo meo quod diu fuero. Absciderunt et brachium sinistrius. et ait. Circumdediderunt me dolores mortis. et in nomine domini vindicabo in eis. Tunc accedentes absciderunt suram dextri cruris scindentes usque ad femur. Tunc beatus iacobus ineffabili dolore grauatus exclamans ait. Domine ihesu christe adiuua me: quoniam circumdediderunt

me gemitus mortis. Et ait carnificibus. Carne nonna me dominus inducit: quam vestra vulnera maculare nequebunt. Jam carnifices defecerant. eo quod a prima hora dici usque ad nonam in eius inclinatione succubissent. Tunc iterum accedentes sinistri cruris suram abscidendo usque ad femur extraxerunt. Tunc exilans beatus iacobus dixit. Domine exaudi me semiuivum. viuum et mortuorum dominus. Digitos domine non habeo ut ipsos ad te porrigam. nec manus ut eas ad te extendam. Pedes mei truci sunt. et genua mea demorata: ut tibi genua flexere non valeas. et sum velut casura domus ablata: quibus sustentatur columnis. Exaudi me domine ihesu christe. et educe de carcere animam meam. Hec cum dixisset: vnus de carnificibus accessit. et caput eius amputauit. Christum autem igitur occulte accesserunt et corpus eius rapientes. honorifice sepelierunt. Passus est autem. v. kalendas decembris.

De sancto Pastore clxxi. A

Pastor: in heremo multis annis in abstinentia magna se affligens. multa sanctitate et religione pollebat. Cum autem mater eius prosum et fratres eius desideraret videre sed non posset obseruare. et dicit. et illis ad ecclesias euntibus. propterea se eisdem obrulit. At illi fugientes et cellam intrantes: in facie eius clauserunt hostium. Illa autem ante hostium stans cum nimio fletu clamabat. Pastor autem ad hostium veniens dixit ei. Quid sic clamas o vetula: que audies vocem eius: amplius clamabat faciens et dicens. Volo vos videre filij mei. Quid enim si videam vos?